

کرونا، فرصت‌ها و تهدیدها

غلامحسن رستم پور
مربی آموزش بهورزی و رابط فصلنامه
بهورز دانشگاه علوم پزشکی بابل

دکتر جمیله آقاتبار رودباری
معاون اجرایی معاونت بهداشت
دانشگاه علوم پزشکی بابل

دکتر مصطفی جوانیان
معاون بهداشتی
دانشگاه علوم پزشکی بابل

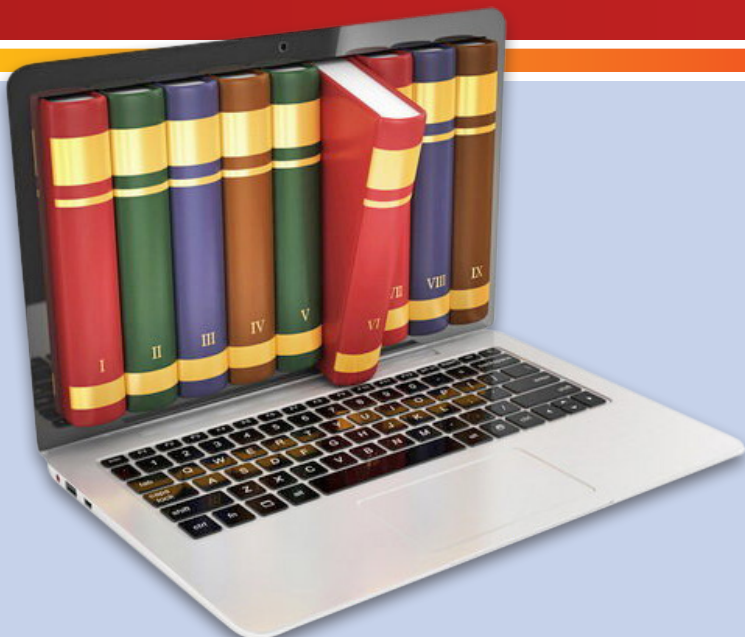

اهداف آموزشی

امید است خوانندگان محترم پس از مطالعه مقاله:

- اهمیت شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های کرونا را در مدیریت این بیماری توضیح دهند.
- فرصت‌های ناشی از بحران کرونا را بیان کنند.
- چالش‌های ناشی از بحران کرونا را شرح دهند.

مقدمه

بروز بیماری کرونا به عنوان یک بحران جهان شمول، بیش از جنگ و وقایع طبیعی (سیل و زلزله و...) بر سراسر دنیا اثرگذار بوده است. این تبعات اما با توجه به نگرش آدمی می‌تواند به فرصت یا تهدید بدل شود. شیوع این بیماری محدود بودن زندگی را بار دیگر برای بشر تداعی کرد و این یادآوری می‌تواند به عنوان یک فرصت برای لذت بردن از زندگی باشد. نقش مردم با توجه به پذیرش سبک جدیدی از زندگی و رعایت ضوابط بهداشتی مشخص در کنترل این بحران حایز اهمیت است. حضور مردم در برخی از تجمعات، بر اذهان عمومی تأثیرگذار بوده و سبب جدی نگرفتن پیامدهای مخرب این واقعه و سهل‌انگاری شهروندان در رعایت اصول بهداشتی می‌شود. بنابراین اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی با هدف رعایت اصول و ضوابط بهداشتی و پزشکی از مهم‌ترین مسؤولیت‌های اجتماعی هر یک از ما در مهار این بحران است.

روزهای در خانه ماندن شاید برای بسیاری از ما سختی‌های خاص خودش را داشته باشد اما راه‌هایی وجود دارد که کمک می‌کند از این سختی، ساده‌تر عبور کنیم و لحظات بهتری را بگذرانیم. منظور از این راه‌ها، کارهایی است که در قرنطینه، تهدید را به فرصت تبدیل کردند و روزهای کرونایی با این کار بهتر گذشت.

فرصت مطالعه در خانه

شاید کتاب‌ها بهترین دوستان خلوت و قرنطینه باشند که حتی در روزهای عادی زندگی هم تنهایی افراد را پر می‌کنند، اما اگر اهل کتاب هم نیستید بهتر است بدانید که در دوران کرونا تعداد آثار فروش رفته در کتاب‌فروشی‌ها قابل توجه بود و این آمار نشان می‌دهد که مطالعه سرگرمی خوبی برای این موقعیت بوده است. مطالعه، یکی از مناسب‌ترین راهکارهای فرهنگی برای عبور از بحران کروناست، زیرا این موقعیت را فراهم می‌کند که آگاهانه‌تر با موقعیتی که در آن هستیم روبه‌رو شویم. مطالعه داستان‌هایی از کشورهای گوناگون، در روزهایی که سفر امکان‌پذیر نیست، خود فرصتی برای

گشت و گذار در دنیاست. موقعیتی که کمک می‌کند با فرهنگ‌های دیگر آشنا شویم و بدانیم آن‌ها به هنگام روبه‌رو شدن با مشکلات، چه راه‌حلی را پیدا کرده‌اند.

فرصت آموزش مجازی

در بسیاری از شبکه‌های اجتماعی و سایت‌های آپلود ویدیو، بخش‌هایی برای آموزش موضوعات مختلف وجود دارد، از دکوراسیون خانه تا مهارت‌های زندگی، از تدریس متون متفاوت چون فلسفه و ادبیات تا کم کردن اضطراب و فشار نگرانی‌ها. حتی در شبکه اجتماعی اینستاگرام نیز برخی از صفحات رسمی، فضایی را به آموزش موضوعات اختصاص دادند و محتوای آموزشی در این باره تولید کردند.

شاید کتاب‌ها بهترین دوستان خلوت و قرنطینه باشند که حتی در روزهای عادی زندگی هم تنهایی افراد را پر می‌کنند، اما اگر اهل کتاب هم نیستید بهتر است بدانید که در دوران کرونا تعداد آثار فروش رفته در کتاب‌فروشی‌ها قابل توجه بود و این آمار نشان می‌دهد که مطالعه سرگرمی خوبی برای این موقعیت بوده است.

برنامه‌نویسی، توسعه وب و اپلیکیشن، خدمات حوزه فناوری ارتباطات، شبکه، تحقیقات بازار و دیجیتال مارکتینگ) رشدی ۵۴ درصدی داشته است. به بیان دیگر نه تنها چنین بحرانی بر بازار شغلی این حوزه تأثیر منفی نگذاشته، بلکه میزان فرصت‌های شغلی این حوزه، از میانگین فرصت‌های بازار شغلی صنایع مختلف پیشی گرفته است.

اهمیت مدیریت اثربخش بحران بیماری واگیردار کرونا در گرو شناسایی سلسله عواملی است که تأثیرات متفاوتی بر کنترل و مدیریت کرونا داشته اند. ریشه‌یابی و بررسی فرصت‌ها، مشکلات یا چالش‌های احتمالی در راستای نهادینه‌سازی مدیریت موثر و پایدار بحران کرونا مورد تأکید است؛ لذا با توجه به وسعت تحلیل فرصت‌ها و چالش‌های ایجاد شده به دنبال بیماری کرونا به نام بردن اهم آن‌ها بسنده می‌کنیم:

فرصت‌های برآمده از کرونا

- هماهنگی و یکپارچگی سازمان‌های مختلف در استان و شهرستان‌های کشور (استاندار، فرماندار، بخشداران و دهیاران، همراهی نمایندگان مجلس)
- بهبود ارتباطات و تعامل جامعه با کارکنان سلامت
- کمک به ادراک مطلوب‌تر وظایف و مسؤولیت‌های شغلی حرفه‌مندان پزشکی و تقویت انگیزه‌های حرفه‌ای آنان
- پیدایش عرصه‌هایی برای خلاقیت و نوآوری‌های مختلف به خصوص در حوزه سلامت
- بهبود عملکرد و ارائه خدمات سلامت در

آمارها نشان می‌دهد در دوران کرونا، فرصت‌های شغلی حوزه فناوری (اعم از برنامه‌نویسی، توسعه وب و اپلیکیشن، خدمات حوزه فناوری ارتباطات، شبکه، تحقیقات بازار و دیجیتال مارکتینگ) رشدی ۵۴ درصدی داشته است.

فرصت آموختن هنر

برای پرداختن به رشته‌های مختلف هنری نیز، قرنطینه خانگی، فرصت مناسبی است. حتی بسیاری از هنرها را می‌توان در همین موقعیت‌ها یاد گرفت و به مرحله تولید و کسب درآمد رساند. به دنبال تعطیلی مؤسسات در موج اول شیوع کرونا برخی از هنرمندان برای اینکه مردم در این روزهای حساس از خانه‌هایشان خارج نشوند به شکل خودجوش در فضای مجازی در حوزه‌های مختلف هنری چون نقاشی، طراحی، نویسندگی، موسیقی و ... به مخاطبان آموزش ارائه دادند و هنوز هم این کار ادامه دارد.

افزایش فعالیت برخی استارت‌آپ‌ها

در فضای کسب و کار مجازی در دوران کرونا

روند رشد استخدام نیروی انسانی در حوزه فناوری طی این شش ماه، فراز و نشیب‌های زیادی داشته است. در حالی که با شروع کرونا در اواخر سال گذشته برخی استارت‌آپ‌ها بلافاصله به سراغ تعدیل نیرو رفتند، برخی بازیگران استارت‌آپی در حوزه‌های دیگر به استخدام گسترده نیرو روی آوردند تا تقاضاهای افزوده شده در دوره کرونا را پاسخ دهند. آمارها نشان می‌دهد در دوران کرونا، فرصت‌های شغلی حوزه فناوری (اعم از

در بسیاری از شبکه‌های اجتماعی و سایت‌های آپلود ویدیو، بخش‌هایی برای آموزش موضوعات مختلف وجود دارد، از دکوراسیون خانه تا مهارت‌های زندگی، از تدریس متون متفاوت چون فلسفه و ادبیات تا کم‌کردن اضطراب و فشار نگرانی‌ها.

- رعایت پروتکل‌های بهداشتی ابلاغی وزارت بهداشت کاهش درآمد بیمارستان‌ها و مراکز آموزشی درمانی و بهداشتی
- افزایش معضلات روحی روانی به علت محدودیت‌های ناشی از کرونا و ضربات ناشی از مرگ عزیزان
- کاهش کیفیت آموزش‌های بالینی در اثر یادگیری غیرحضوری دروس عملی پزشکی بدون حضور بر بالین بیماران
- فقدان چارچوبی منظم برای تدوین مدیریت و اجرای برنامه‌های آموزش از راه دور در اثر بیماری کرونا
- بی‌ثباتی و اختلالات روزانه در خط مقدم نظام سلامت شامل افزایش بیماران، غیرقابل پیش‌بینی بودن برنامه‌ریزی منابع انسانی و بیماری کارکنان سلامت
- عدم آمادگی کامل بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی درمانی و سایر ادارات در مواجهه با بیماری کرونا

- تمامی حوزه‌های آموزشی، پژوهشی، فناورانه و سایر خدمات از جمله خدمات بالینی
- افزایش اعتماد به نفس در مقامات و مسؤولان بهداشتی و برنامه‌ریزی کاراثر و اثربخش و ارتقای پاسخگویی سیستم بهداشت
- نهادینه شدن برنامه پزشک خانواده در جامعه و استفاده بهتر از ظرفیت‌های تیم سلامت
- تقویت مقاومت سیستم سلامت در مقابل عوامل استرس‌زای عادی و مزمن
- متناسب‌سازی زیرساخت‌های توسعه سلامت بویژه برنامه‌های آموزش سلامت
- استفاده از ظرفیت‌های عظیم نیروهای بسیج حوزه‌های علمیه خیرین سلامت در سطح شهرستان
- شناسایی ظرفیت‌های ساختاری و سازمانی دانشگاه‌ها/ ادارات و سازمان‌ها و بهره‌برداری از آن‌ها
- ایجاد بخش نوینی در زمینه آموزش در تمام مقاطع تحصیلی اعم از استفاده از آموزش ترکیبی، برخط، آزمون‌های الکترونیکی، واقعیت مجازی و شبکه‌های اجتماعی
- تقویت و ارتقای آموزش‌های عمومی به ویژه آموزش اقشار جامعه
- پیشرفت در پزشکی از راه دور
- افزایش توانایی و قابلیت سازمان‌های یک جامعه در مدیریت بحران‌ها
- هدفمند شدن برنامه‌های سلامت
- افزایش توجه عمومی نسبت به رعایت اصول بهداشتی
- تقویت ساختار نظام شبکه بهداشت
- کسب تجربه از روند بیماری و ظرفیت سازی در سطح دانشگاه و معاونت
- خودکفایی در تولید برخی لوازم و تجهیزات پزشکی و بهداشتی

چالش‌های ناشی از همه‌گیری کرونا

- نیاز به اتخاذ سیاست‌های سختگیرانه‌تر کنترلی توسط دولت
- عدم همکاری کامل بعضی از ادارات و صنوف در

- طولانی بودن دوران مقابله با بحران کرونا و خستگی و فرسودگی روحی و جسمی پرسنل بهداشتی درمانی
- آسیب و از دست رفتن بعضی مشاغل و شیوع برخی آسیب‌های اجتماعی در اثر بیکاری، فقر و...

نتیجه‌گیری

توانایی و قابلیت دانشگاه‌های علوم پزشکی و نظام سلامت که با خدمات ضروری در زمان‌های بحران فعالیت می‌کنند، نقش بسیار مهمی در تاب‌آوری و سرعت بازگشت جامعه به شرایط عادی ایفا می‌نماید. برای نظام سلامت و سازمان‌هایی مانند دانشگاه‌های علوم پزشکی، به عنوان سازمان پیش‌تاز و متولی تامین، حفظ و ارتقای سلامت، توانایی موفقیت در مواجهه با بحران‌ها به ویژه همه‌گیری کرونا از اهمیت و ضرورت بسیار بالایی برخوردار است که این توفیق در گرو شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های برآمده از این بیماری می‌باشد. با شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های ناشی از بحران اپیدمی کرونا می‌توان برای مقابله با این همه‌گیری، راهبردهای قوی و موثر جهت مدیریت مؤثرتر و کنترل پایدار این بحران و راهکارهایی برای مقابله و کنترل اپیدمی‌های آینده ارائه نمود که درحقیقت به عنوان نقشه راهی برای کمک به مدیران و کنترل سایر بحران‌های بیماری‌های واگیر دار خواهد بود.

در ابتدای همه‌گیری (از نظر تامین وسایل حفاظت فردی، دارو، تجهیزات تامین اکسیژن و...)

- وجود مشکلات درسیستم یکپارچه ودقیق ثبت وضبط گزارش موارد بستری، ترخیص، فوتی و درمان سرپایی
- وجود زیرساخت‌های ضعیف بهداشتی و درمانی در برابر مقابله با بحران کرونا
- بخرنج بودن مصونسازی و پیشگیری از این بیماری
- پیچیدگی کرونا و تحت تاثیر قراردادن همه ابعاد و عوامل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، قومی، قبیله‌ای و اعتقادی
- غیر قابل پیش بینی بودن، سرایت بالا و پیدایش گونه‌های جدید این بیماری و بالابودن قدرت جهش ویروس

منابع

- راهنمای آموزشی کرونا تحلیل وضعیت کووید ۱۹ در استان‌ها و شهرستان‌های کشور، معاونت بهداشت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی جلد اول مجموعه کتاب‌های راهنمای ملی سلامت توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- راهنمای تشخیص و درمان بیماری کووید ۱۹ در سطوح ارائه خدمات سرپایی و بستری. معاونت بهداشت. وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی. نسخه نهم. آذرماه
- Yang L, Ren Y. Moral Obligation, Public Leadership, and Collective Action for Epidemic Prevention and Control: Evidence from the Corona Virus Disease 2019 (COVID-19) Emergency. International Journal of Environmental Research and Public Health. 2020; 17(8):2731
- Barker KM, Ling EJ, Fallah M, VanDeBogert B, Kodl Y, Macauley RJ, Viswanath K, Kruk ME. Community engagement for health system resilience: evidence from Liberia's Ebola epidemic. Health Policy and Planning. 2020 May;35(4):416-23

به این موضوع امتیاز دهید (۱۰۰ اتا). کد موضوع ۱۰۹۲۹ پیامک ۳۰۰۷۲۷۳۱۰۰۰۱. نحوه امتیازدهی: امتیاز - شماره مقاله. مثال: اگر امتیاز شما ۸۰ باشد (۸۰ - ۱۰۹۲۹)